

אל המטפל
; אופן שבו
; המערכת
; על סף
; משפחתי,
או מלאי
; תי לעצמי
; התנסותי
; קטיבי אינו
; עקרונותו
; זוגני.
; וא סיכום
; ות יחסים.
; וובייקטיבי
; מו הפנימי
; בין הփדר
; ל תהליכי
; תידנומיים
; המלך של
; ול. נתהיל
; א.

ה'אני' שבתוך ה'אתה':

שיטת הקשبة האמפתית/אינטרויספקטיבית

המשךה הריאונה הניצבת בפני המטפל הזוג היא בחינה יסודית של האופן שבו חווה כל אחד מבני הזוג את הקשרם ביניהם. דבר זה אינו רק חינוי לאבחן, אלא מהו הוא כשלעצמם התערבות טיפרלית חשובה. הוא ממתן את מהלך הדברים אצל בני הזוג מכיוון שהוא עוצר את הביטויים-בפועלם המתרחשים ביניהם; הוא מעיד על אמוןתו האיתנה של המטפל בכך שהווייתו הסובייקטיבית של כל אחד מהם היא ייחודית ותקיפה, ושבקשר ביניהם יש מקום למציאות שונות. וחשוב מכל: הוא מציין כל אחד מבני הזוג בתנסיות וולעצי של מראה ותיחום העצמי שלו, התנסיות היוצרות קשר שבו יכולה הנוקשות להתחלף בפתחות.

התיאוריה האינטרוביוקטיבית ופסיולוגיית העצמי מוספקות עדות הקשبة שאין ערוץ לחשיבותן בתחום זה. שיטת הקשبة המכונה "אינטרויספקציה עקיפה" (קוהוט, 1959), "השתקעות אמפתית" (קוהוט, 1971). "חקרה אמפתית מהמשכנת" (סטולרו, ברנשפט ואטוד, 1987) ו"אינטרויספקציה אמפתית" (סטולרו ואטוד, 1992), היא תצפית המכוננת לעולמו הפנימי של כל אחד מבני הזוג, ככלmor "מהותן מסגרת ההיסטוריה הסובייקטיבית של האדם, ולא מחוצה לה" (סטולרו, ברנשפט ואטוד, 1987, עמ' 15). בפרק זה נדון בסוג האמפתיה שאותו הגדר קוהוט (1982) "שיטת צפיה מכוננת לחייו הפנימיים של האדם" (עמ' 36). כפי שמצוין סטולרו (1994) השימוש קוהוט בМОנוח בכמה דרכיהם, לרבות תפיסת האמפתיה כ"קשר רגשי בעל עצמה", ש"לעצמם נוכחות נודעת השפעה טיפולית רבת עצמה, במסגרת הטיפולית ובחיי אדם כאחד"

שבו מארגנות אמונהתו, התיאוריות שלו וחוויותו האישיות את הבנתו בכל הקשור לאמירותיו של המטפל. הרוי זה晁ילו המטפל פורט על המיתרים, ותנוודותיהם חייבות לעברו דרך תיכת התהודה (האינטרו-סקטיביה) שלו, של המטפל, על מנת להישמע צלילים.

חשוב במיוחד שעלה מנה להבין את חוויותו של כל אחד מבני הזוג היה המטפל הזוגי מודע בתכלית לתפקיד שמלאת פגיעתו הרקיסיטטיבית האישית באינטרו-סקטיביה שלו, וכן לעקרונות המארגנים השולטים במערכות קשריו האישיים. ונבייא דוגמה לעניין זה: גבר אחד, בעל רגשות מעורבים ביחס למוחיבות אישית, הציג לחברתו שיעברו לגור ביחיד. כאשר היססה החבורה וצינה כמה היא אוהבת את דירתה השכורה וכמה בעיתיה ביום שוק הדירות להשכורה, תגובתו הייתה קרירות והסתగותה בתוך עצמו. הוא ראה את דבריה כאישור לכך שהרגשותה כלפי אינם אלא העמדת פנים ושהלוי לה宾ן את עצמו לחים של בידות, כפי שהבו ניבא לו מאז ומתמיד.

תחשטו הרasons של המטפל היתה הרגשת מצקה לנוכח עצמתה של תגובת-היתר של המטפל, ובכד בבד עם כך רב היה הפיטוי להשקיף עליה מנקודת ראותה של הפתולוגיה של הפרט, ככלمر עדות לנרקיסיזם, לסכיזואידיות ואפילו לאישיות גבולית. מכל מקום, העמדה האמפירית/אינטרו-סקטיבית חייבה את המטפל להשתדל לבחון את תגובת המטפל מתוך חיו הפנימיים, ולאחר כך לנסות לעבד אותה על פי עולם ההתנסויות שלו, של המטפל. אשר למשימה הראשונה, החבר לו למטפל כי המטפל הזדקק לטיפול רפואי ממשך, ולפרק זמן יותר מאשר, עד שהעוז להציג לחברתו הצעה מעין זו. כאשר נתן המטפל את דעתו על עברו של המטפל ועל חייו במחיצת אמו הרקיסיטטיבית במיוחד, שהיתה מנכסת לעצמה את התרגשותיו בילדותו, הוא הבין שלמטפל זה כל השיפה של רגשותיו הייתה בחזקת הימור. אשר למשימה השניה, זו של האינטרו-סקטיביה, נזכר המטפל, בתומו אחר חוויה אישית אנלוגית, בתקופה שבה הרשה לעצמו להסתכן בתהומות ורוח בלתי מרווחת — והחטמאל בושה כאשר נוכח לדעת שהסבירה אינה רואה זאת בעיני יפה. ועוד נזכר באמצעות השליליות שעוללה הבושה להצמיחה. אנלוגיות אלה מוגשות, מבחינה האמפיריה שבנהן, בין

(עמ' 397). הפרק הבא אחראי מתיחס לכוכו השני של האמפיריה. עתה נפתח בדיון בעמדת הבדיקה האמפירית/אינטרו-סקטיבית.

שיטת הבדיקה האמפירית/אינטרו-סקטיבית
בדברים הבאים מביע היינץ קווהוט (1984) את מהותה של הבדיקה האמפירית/אינטרו-סקטיבית:

אם למדתי לך מה מניסיוני כאנגליטיקאי, הרינו שקיים סיכוי גדול שאתה שמספרים לי מטופלי הוא נכון; שemarks רבים, כאשר סברתי שאני צודק ומטופלי טועים, התברר לי, אכן, לעיתים קרובות רק לאחר חקירה ממושכת, שהאמת שלי היא שטחית, ושליהם — عمוקה (עמ' 93-94).

מטפל הניזון מתיאוריות העצמי ומין התיאוריה האינטרובייקטיבית יעדיף את נקודת המבט ואת החוויה של המטפל על פני התיאוריות והאמונות שלו, אך עליו להת את דעתו גם על כך שתיאוריות ואמונות אלה תורמות להבנתו הוא את המצב. העמקות שמצויה בדרכי מטופליו "לאחר חקירה ממושכת" לא נזרה מכך שקיבל את נסוניהם באורה מילולי, אלא מחקירתו-ולעומק את כל הקשרים, מודעים ולא-מודעים, עצשוים ומוקדמים, שהביאו להיווצרותם, ככלומר עקב משוקעותו האמפירית.

אינטרו-סקטיביה.
אטוד וסטולרו רואים את מקורה של שיטת הבדיקה שלהם בהגותו של הפילוסוף הגרמני וילhelm דילטי (Dilthey), שgres כי המתודולוגיה של "מדעי האדם" כרוכה ב"ג'ילו-ומחדש של אני בתוך האתא" (1926, עמ' 191, מובא אצל אטוד וסטולרו, 1984, עמ' 3). משמעו ש"החוקר יכול, ולמעשה חייב, להסתמך על התנסותיו האישיות ועל הידע העצמי שלו כדי לפרש את היהם של אלה שהוא חוקר אותם" (1984, עמ' 3). פועלות הבדיקה דורשת מן המטפל להשעות את אמונהתו, את התיאוריות שלו ואת התנסותיו-יריהו ולפלו לעצמו דרך, באמצעות כושו לדמיין דברים, אל התנסותיו של המטפל. בו בזמן עליו להת את דעתו על האופן

המטפל לבין עולמו של המטופל. בפרק 8 נדון ביתר פירוט במקרה זה.

תחילת החקירה

הזוגות המתחילה טיפול נמצאים במצבים ורגשיים שונים והם בעלי צרכים ויעדים שונים, אך אפשר לומר שמעט כולם חשים חרדה במפגש הראשוני. חרדה זו עשויה לנבוע משבך שערער את יציבותה של המערכת הזוגית והשפיע על תחושת העצמי של כל אחד מבני הזוג; וגם אם הזוג אינו מגיע במצב של משבר, עצם תחילתו של הזוג מביאה לכך שאחד מבני הזוג, או שניהם, יתחלו לבחון הטיפול מביבא רוחנית ולחדרו את תהליכי הטיפול בחקירה משותפת. יתר נושאים ביחסים שביניהם שכנים נמנעו עד כה לגעת, במודיע או שלא במודע. כל אחד מבני הזוג הנכנס לחדר הטיפול מקווה שיבינו לבו, שייננו עליו ויוכו אותו מasmaה, ובזמן הוא או היא חושים שלא יובנו ההלכה זו, ולא אחת היא מהוות דחף לשמש בורר בסכסוך, או מפניה חרדה זו, ולא אחת היא מהוות דחף להרשותה. גם המטפל אינו מוחSEN לספק לו פתרון מהיר. את הדריכים להבין דחף זה היא לראותו ככמיהה לחוש באמצעותו זולחצמי הנitin לאידיאליזציה.

הזוג חרוד כמה לתקשרות מרגיעה עם מטפל רב עצמה ותבוננה. אם הבעה שהוא כרוכה בתראומה שנחוווה לאחרונה, או בדה-אידיאלייזציה טראומטית (קוחות, 1971, 1977), כמו במקרה שבו נחשף משהו סודי, כגון פרשת אהבים, והביא לכך שכן הזוג הפוגעני חドル להיות מקור כוח או מקור נחמה הנitin לאידיאליזציה. עשויה הכמיהה להתעצם.

מנקודת מבט אמפתיית/אינטרו-סקטיבית עשוי הדחף שחש המטפל לספיק לזוג פתרונות להיות לו מקור למודעות לממד הזולחצמי שלחוויותם: קרוב לוודאי שהם רוצים לקבל מכך מה שהם מחמיצים זה אצל זו. עם זאת עלול המטפל להיגדר, בשל העברת-הנגיד שלו, לסייע הכוחם השם חשים בפתרון מהיר – גם משום רצונו לעוזר להם, וגם כהתגוננות מפני ערעור יציבותו העצמית בשל כמיוחתם העזות של בני הזוג לחווות יחס זולחצמי, ובשל חרודותיהם. התגוננות זו עלולה ליצור אצל המטפל תחושת-גדלות הגנתית: הוא יתחיל לפעול כאילו הבין את בעיותיהם של בני הזוג

וירודע מה עליהם לעשות כדי לשפר את זוגיותם אף לפני שחקר לעומק את התנסויותיהם.

הדרך הנאותה להכיל העברת-הנגיד מעין זו, או לפחות מתחת לה פירוש, היא אמרה כגן: "אני רואה עד כמה אתם זוקים לעזרה מיידית". מוטב להגביל באמפתייה על הדחף להווות זולחצמי הנitin לאידיאליזציה ולא לספק פתרונות שטחים. המחויבות להחילה בהקדם האפשרי בחקירה אמפתיית/אינטרו-סקטיבית של חוותיהם האישית של כל אחד מבני הזוג מסייעת להכיל את ציפיותיהם הלא-מציאותיות ולהגדיר את תהליכי הטיפול בחקירה משותפת. יתר על כן, הפגיעה שאותה חושף המטפל כאשר הוא מצהיר שעדרין אינם מבין לעומק את בני הזוג, או אינם יודע מה עליהם לעשות, מעודדת אותם להדרשות לעצם להיות פגעים אף הם.

המכשולים העומדים בפני אינטרו-סקטיבית אמפתיית טיפול זוגי

בשל עצם קיומו של שדה המרכיב מכמה אמונות סובייקטיביות (כולל זו של המטפל), הנוצר בחדר הטיפול בעת מפגש זוגי, מציבה התחומות בהנטסיוויתי של אחד מבני הזוג בפני המטפל כמה אתגרים, תיאורתיים ומעשיים. הרעיון של טיפול-לעומק ביוזר מאשר אדם אחד בעת ובזענה אחת מرتיע רבים מן המטפלים הזוגיים ומণיע אותם להימדד למודלים של תקשורת או למודלים התנהגותיים. לכן גם נדרה למטפלים רבים שעבודה זוגית אינה מתאימה להם. הדיון שהלמן עוסק בכמה מן המכשולים השכיחים ומתאר גם דרכי להתגבר עליהם.

• המטפל עשוי לחושש שהבנה אמפתיית ללבו של אחד מבני הזוג חתפרש כאשר הוא מוכן לעוברו בשתייה על תפיסותיו או תగובותיו הנראות לו בלתי-הונגות או מעוותות.

דוגמתו לכך היא המקרה שהבאנו לעיל, שבו מגיב הגבר בעוצמת-יתר להיסוס הקל ביותר של חברתו. הבעיה כאן היא גם אפיסטמולוגית וגם מעשית. אשר לצד האפיסטומולוג שלה, סטולו-רו ועמיתיו מתנגדים בכל תוקף לעמدة המייחסת למטפל אובייקטיבית

שגרתיות של קוהוט במטופל שעבר אצלו אנליה, לאחר שקיבל דוי"ח נוספת על הניגנו ב מהירות מופרזת, סותרת טענה זו:

אמרתי לו, בכובד ראש גמור לאוריה, שאני עומד להביא פנוי את הפירוש המעמיק ביותר ששמע באנליה שלו. יכולתי לראות עד כמה הוא מופתע מהודעה זו: היא היתה שונה לגמרי מכל מה שנאמר בשיחותינו הקודמות. אחרי כמה שניות של שתקה אמרתי לו, בתקיפות וברצינות תהומית: "אתה אידיוט גמור". השתרה עוד שנייה של שתקה, ואז הוא פרץ בצחוך לבבי, ואפשר היה לראות בעלן שנרגע. אחר כך דיברתי אליו ממש כמה דקות והבהירתי לו עד כמה מdegנים אותן היבטים מסוימים בהתנהגו, בפרט התפרצויות הדרס והhrs העצמי שלו, המתבטאות בניגתו הפרועה, אך גם צורות אחרות של השתוללות, לרבות גילויי תוקפנותו בעבודה בייחסו עם אנשי השיווק הקפואים לו, וכדומה. סיימתי באמירה שכמוכן עליינו להבין מה הם הדברים בעברו, ובמיוחד בילדותו, שהיאו לידי כך שהיא כה פגיע במצבים מסוימים ויגיב כפי שה גבי, אבל בראש וראשונה עלי לדעת שם יהרג או ייפצע אונשות בתאונת, ודאי לא נוכל לנתח את מניעו (1984, עמ' 74-75).

בעית הצורך המתעורר בעת הטיפול הזוגי להציג מעצמו מטופל הפונה לביטוי-בפעולה בדרך להבעה עצמית נעשית מרכיבת יותר בשל מעורבותם של כמה גורמים. גורם ראשון הוא הצורך להגן על בן הזוג האחר מהשפעת הביטוי-בפעולה של משנהו. גורם נוסף הוא העובדה שהקו המפריד בין התבטאות לבין ביטוי-בפעולה הוא במידה רבה סובייקטיבי, ולפיכך תהיינה קרוב לוודאי שלוש תפיסות שונות בחדר הטיפול (כמספר האנשים הנודעים בדבר) בוגר למקום שבו עוכר קו זה. ועוד גורם אחד: הקלת הביטוי-בפעולה של בן הזוג האחד עלולה ליצור תחושה שהמטפל עומד לצדיו של בן/בת הזוג الآخر. הפטرون בכל אחד מן המקרים הוא שימורה המתמשך של עמדת אמפתית.

מוחלטת. הם טוענים כי הסובייקטיביות של המטפל תורמת תמיד לשדה שבו הוא צופה. Umdayת המטפל כゾפה אובייקטיבי עשויה לטשטש את משימתו העיקרית של הטיפול: לחזור את חוויתו הסובייקטיבית של כל אחד מבני הזוג בכל הקשור למערכת היחסים שביניהם ולהעצים את תחושת הטיפוק שלו במערכת זו ואת היקשיותו לה.

הצד המעשֵי של הבעייה הוא הקושי לעמata את אחד מבני הזוג עם הפירוש האומר שתפיסותיו מוטעות. כפי שנראה בפרק הבא, מטרתו הכלולית של הטיפול הזוגי היא להביא להכחותם של בני הזוג, ולשליטתם המודעת, את הדרך שבה תורמת פעילותם המרגנת הלא-מודעת לתפיסתם את בן הזוג ולתגובהיהם על התנהגותו, וכפועל יוצא מכך – לצביוון שלובש הקשר בינויהם. בקשר זה נעשות תפיסותיו של כל אחד מבני הזוג למישהו שהוא לחזור, לא לתקן. המטפל חייב לטעת בכל אחד מהם את ההכרה שתפיסותיו הנוגעות למערכת היחסים הן שלילוב של הווה ועבר. מחויבותו של המטפל לחזור את הסובייקטיביות של כל אחד מבני הזוג, ללא שיפוטו, תביא להנמכת חומות ההגנה. ואילו מחויבותו לא-אמת תשפייע, קרוב לוודאי, השפעה הפוכה: היא תתרום לחיזקה של ההגנה הנוקשה שמאחוריה מתבצר כל אחד מבני הזוג, ותשאיר את מקורותיה הלא-מודעים של תפיסותיו נגשים פחות לחקירה משהיו קודם לכך.

נראה שרוב הזוגות שתחוו כבר זה בפני זו את טענותיהם ואת היוטם משוכנעים שתפיסתו של בן הזוג האחר מוטעית לחЛОטיין. לו היה כך כדי לשנות את תפיסותיהם, הם לא היו נזקקים לטיפול.

כמו כן עשוי המטפל לחושש שחקירה לא שיפוטית של התנסיות אחד מבני הזוג תתרפרש כאילו הוא מוכן לעבר בשתקה על תגובתו או על הביטוי-בפעולה של אותו בן זוג. עניין זה נוגע בלביה של בעיה שכיחה: אי הבנת טבעה של האמפתיה, או שימוש מוטעה בה. האם משמעות האמפתיה מצד המטפל היא נכונתו לעבור בשתקה על הביטוי-בפעולה של המטפל? ובאים מלאה המותחים ביקורת על פסיכולוגיות העצמי טענים כי عمדה אמפתית/אינטראספקטיבית אינה מאפשרת שום עימות. נזיפות הלא

של המטפל תפקיד חשוב, תפקיד של "החזקה" (ויניקוט, 1965; סיגל, 1992), מעצם היהות מכילה את תגובתו. בת הזוג החוש בדרכּ כלל הקלה בראותה שהמטפל מספק את ההחזקה הזאת, ובכך הוא עשוי לשחרר אותה מן הצורך לעמוד על המשמר או להתגונן, ואך מאפשר לה לפנות מקום להתנסויות זולתעצמי חיוביות יותר בתחוםים אחרים, שניים פחות מחלקלת.

אבל השאלה החשובה יותר בשלב זה היא מה מביא את המטפל לראות את בן זוגו כ"מתבצע" בתפיסותיו, ומה מביא לכיכולתו לסלוח לו על פגיעות מן העבר ולאפשר התנסויות חיוביות חדשות. אף על פי שדבקותו של אחד מבני הזוג בצדクトו שלו, או בטעותו של השני, עשויה להיראות כנובעת ממונה איתה בעצמו, עקשות מעין זו משמשת בדרך כלל מסווהiae לא ביחסונו בתקופות של התנסות הتسويיקטיבית.שוב, והוא נושא מערכת. המיריות העיקשת המאפיינת תהליכיים זוגיים כה ורים נובעת משני צורכי זולתעצמי בסיסיים המזוקזם זה את זה: כל בן זוג זוקק לוולתעצמי המספק לו את תיחום העצמי שלו ומאשר את מחשבתו ורגשותיו; וכל בן זוג זוקק להכרה בפגיעה שנפגע. המטפל המספק התנסויות זולתעצמי אלה לאחד בני הזוג מטלטל את המערכת, ובכך הוא מאפשר את התארגנותה מחדש בדרך שאינה כה תחרותית.

• המטפל עשוי לחושש שהאפתחה שאותה הוא מגלה לאחד מבני הזוג תחפוף אצל שניים כאבאה על חשבונו.

לו היו בני הזוג מוסוגלים לחוש שקיימת מירה מספקת של אפתחה ביחסיהם, קרוב לוודאי שלא היו נזקקים לטיפול. המטפל ציריך לשמר על איזון על ידי כך שיינוע ביןיהם הלווק ושוב, דבר העולול להיות לא פשוט כאשר שני בני הזוג אינם יציבים, או כאשר אחד מהם זוקק במיוחד להיקשרות או לאישור ולחיבתה. מצד שני, הקפדה יתרה על שוויונות עשויה אף היא להיות משגה. יש לזכור שהאפתחה היא כלפי חקירה ואני זהה לטימפטייה. מחויכותו של המטפל להנחה שכיל הבנה תקדם את האינטראס המשותף של בני הזוג, ותשומת הלב לצד זה או אחר תתואן בטופו של דבר, נשאת מסר המציג את התחרות הכלתי פוסקת בין בני הזוג ואת נתיותם לעורך היישובים קטנוניים.

התפרצויות זעם, האשומות והתנהגוויות פוגעניות אחרות – כל אלה הן ביסודות של דבר פעילות המאפשרת את עצמן. יש לראותן כניסיונות להшибו לעצמי הפגיעה תחושה של כוח ויזמה (קוחות, 1985; שדורק, 1998). הצבת גבולות ברורים בעניין מה שמותר ומה אסור עשויה לאפשר לבני הזוג התנסות בטוחה בזולתעצמי הנitin לאידיאלייזציה. אם יאמר המטפל לאחד מבני הזוג: "אני עשה כמיטב יכולתי להבין את מקור בעסקך, אבל הדרך שבה אתה מביע אותו רק מרחיקה אותו ואת בן זוגך מכך", עשוייה להיתפס כהצחירות אפתחה בתכלית. כל הורה מזהה את ההבדל בין גילויי אפתחה לילדיו לכל אורך הדרכן לבין מתן מהילה מראש על כל אחת מהתנהגוויותיו. הרוי זה כאיilo אמר הורה: "אני יודע שאתה ילד, מודע לתנהגוויות שהן לא בסדר, ואני מתחנן להתערב כדי לסייע לך לשולט בתנהגוויות אלה". ילדים תופסים הצבת גבולות גילויי של אפתחה; הם חשים בטוחים וモוגנים במחיצתו של זולתעצמי הנitin לאידיאלייזציה, המסוגל להכיל אותם. ואילו הטלת משמעת נטולת אפתחה יוצרת תחשות של בושה ודחיה, העוללות להחמיר את הבעייה. התנהגוויות של ביוטו-בפעללה מכל הסוגים – ביחיד זעם נركיסיטטי – נובעות מAbortן בטחונם הוא מתחנן להכיל את התנהגוויות הפוגעניות, ובמקביל לנשות עד כמה שידי מגעת להבין את הקשר שעורר התנהגוויות אלה.

• המטפל עשוי גם לחושש שהחקירה האפתחה תביא לכך שהמטפל יתחפר בתפיסותיו, ולמעשה תפגע בקשר. סוגיה זו מעלה אף היא שאלות הקשורות לשתי הסוגיות הקודמות. לפחות בהתחלה עשוי בן הזוג שmaglim לו אפתחה להרגיש שזכינו אותו מכל אשמה. אבל טיפול זוגי, שלא בטיפול פרטוני, פועל באופן מערובי. תחשות הזיכוי-אשמה מתחמנת כמעט מיד כאשר מתרבר שהמטפל רוחש אותה אפתחה גם לבן הזוג השני. אויריה שבה שני בני הזוג "צודקים" אינה מעודדת גילויים פרימיטיביים של רצון לנוקם את אכזבות הזולתעצמי באמצעות פגיעה בגין הזוג שהכויב. בזוגות שבהם אחד מבני הזוג הוא בעל פגיעות נרקיסיטטיבית הרבה יותר (סולומון, 1989), או בעל התארגנות ארכאית, שמור לאפתחה

מתלונן שלין סגורה מדי, אוטמת את עצמה בפניה סוגיות פסיכולוגיות עמוקות; לין מתלוננת שאיננה מבינה מה הוא רוצה ממנה ומצינית שפעמים רבים מדי הוא ביקורת או מכונס בעצמו.

המאורע החשוב ביותר בילדותו של טרנס היה גירושו הוריו בהיותו בן חמיש. אביו, שהיה אדם בעל גישת חם, עזב את האזור, וטרנס ניסה לשווא להתקרב אליו בהיותו נער. אחרי הגירושין נעשה אמו נוקשה במיוחד והתחזקה בדרת הקתולית הפונדקנטיליסטית; היא תקשרה במיחוד והתחזקה בדרת הקתולית הפונדקנטיליסטית; היא תקשרה עם טרנס רק באמצעות דרישות של מטיפים, ופעמיים כתבה לו מכתב שבו הביאה עשר הוכחות מכתבי הקודש לכך שעליו לשפר את התיחסותו אליה.

لين גדרה במשפחה אנגלוסקסית/היספנית. אביה היה רוופא מצחיה מאד, חברותי ומקסים – אבל גם אלכוהוליסט. בהיותה ילדה העיריצה אותו, אבל בשנות ההתבגרות שלה החטמלה אותו על שכנותו, והקשר ביניהם החקר. לין מתארת את אמה, קתולית אדוקה כאמו של טרנס, כשלטנית ביחס אליה, אבל ללא שליטה על רגשותיה.

כאשר נכנס הזוג להתייעצות, הרישים אותו טרנס יותר מאשר לין הנהה, שנראתה לי מתחסדת במידיה מסויימת. טרנס היה גבר רזה, כמעט כחש, שגדל ז肯 קטן. עיניו היו כחולות וחזרות והוא הקריין החדרה שלו – האם יהיה טרנס מעין "חור שחור", שיבלו את כל ההשכעה והאנרגניה שלו וייעלם איתה? שאלתי את עצמי אם אין חשחה חרדה דומה.

שורה של שאלות מקידימות חשפה את הבעיות, כגון מורת רוחו של טרנס מאיד帀תיחותה של לין, וرأيتها של לין את טרנס כביקורתית ומסתגר בתוך עצמו. במודע, ואולי גם כתגובה לנוגרת חרדה, בחרתי להתחילה בטרנס, כי ידעתי שככל עוד לא אשפּך את חששותי מפניו לא אוכל להקשיב לו כהלכה.

דיוקן: לין מתלוננת אתה מכונס מדי בתוך עצמך. מה אתה אומר?

הצד השני של המطبع הוא שהתקדמת בטיפול באחד מבני הזוג עשויה ליצור את הרושם שהוא הבעייתי. דבר זה נכון במיוחד כאשר צצה בעיה שחיקرتה מצריכה מפגשים ורכבים. במקרה כזה חשוב שהטפלן יבדוק כיצד תופס כל אחד מבני הזוג את העבודה שהוזכרה מופנה לאחד מהם.

• **הטפלן עשוי,** עקב העברתו-הנגד שלו, להימנע מלשקע את עצמו בחוויותו של אחד מבני הזוג באמצעותו שלן, בחוויותיו שלם, או מטרידים, בהנטנותו שלן.

דוגמא לכך: במקרה שמתאר ג'ף טרוף (1997) שהבאתי בפרק הקודם, שבו נמנע הטפלן לבחון את התמסורות התיותר של הבעל אמרנוויריהו. כפי שמצוין סולומון (1997), השתקעות בחיזיו של זוג עשוי להציג את הטפלן לא רק ברגשות אROTים מלאי תשואה, אלא גם ברגשות הנוגעים להערכה האימהית האורוותית של שני בני הזוג,¹ "התשוקה העזה למגע גופני – תשוקה לחוש את האורוותה אותנו, בד בבד עם חרודתו פן נלך לאיבוד, ניבול או נחנק" (עמ' 139). אם חש הטפלן אידנוזיות בכל הקשור לסוגיות הטעונות שמעורדים חיים האורוותים של בני הזוג, אפשר שלא יוכל להכיר ולהתעניין במה שמתරחש בזוגותם שלהם, או بما שמתורחש בין אחד מהם לבין הטפלן.

דוגמת מקרה
התיעצות עם זוג שנמצא בטיפולו של טפלן אחר תדנים את יישום השיטה האמפירית/אינטראספקטיבית.

טרנס ולין הם בני שלושים ושתיים, שניהם פסיכולוגים. הם נפגשו בעת שעבדו במרכז ליעוץ אוניברסיטה. הם נשואים זה שנתיים ויש להם שני ילדים: ילדה בת שלוש וחצי מנישואיה הקודמים של לין וילד בן שישה חודשים. טרנס ולין רואים את עצם כ"חברים הכיתובים", אבל שניהם הגיעו להבנה שימושה חסר שלהם: טרנס

¹ אחד המטופלים תיאר העברתו זו בביטוי עתיד-האטוציאציות "רעל העור למגע".

טרנס: לא רק לרוגעה ולביחון העצמי שיטפה לי אני מתגעגע. בעבר, כשהיינו מדברים על כך שני מרגישים מאויים,lix היה הינה נפתחת אליו, הינו דנים בדברים לעומק. בעצם אני לא מצליח להביא אותה לפתוחות כזאת.

דיוויד: אם כך, הדבר שחייב אותך היה הרבה יותר מאשר אישורו שהוא אינה מתעניינת במשהו אחר: היה זה האופן שבו הינו יונן השיחות הללו את לין להיפתח.

טרנס: כן. לא שאני זוקק עדין למידה כה רבה של הרוגעה; פחות או יותר התרגלתי להסתדר גם בלי זה. בעיקר אני רוצה שכן עמוק יותר, שלא תהיה כל כך שטחת.

אף על פי שבעני טרנס היו קשריה של לין עם אנשים אחרים בגדר חווית חזרתיות ארוכait על נטייתו של אביו, הקשור היה, מכל מקום, תפיסתו את לין כבעל זמינות אינטראסובייקטיבית משתנה ולא-קבועה ליצירת התייחסות אליו. בהמשך המפגש מעלה טרנס את ذכר העונთה הסתמית ונוטלת העומק של אמו לצרכיו הרוגשיים, ומוסך בכך עוד קשור אחד לתפיסתי את המשמעויות החזרתיות שהוא מוצא בהחנטותו בסגירותה של לין, או בא נוכנותה להחטעם בדברים.

דיוויד: אני חושב שאתה מתחילה לתפוס מדוע אתה מתוסכל כל כך. אתה לא רואה סיכוי לחותה את הפתוחות שאחה נכסף אליה, ולכנון אחת נוע לסירוגין בין מחיה בყורת על לין לבין התכונות לתוך עצמן. נניח שההתכונות נובעת מן הצורך הוא חסר תוחלת; האם יתכן או מתחושך שהקשר ביןיכם הוא חסר תוחלת; האם יתכן שהבקורותיו שלך אינה אלא דרך להניע את לין להגיב, להעניק לך משווה מה אתה מחשוף?

טרנס: יתכן. אני רק רוצה שתהייה בינוינו תקשורת בעלת משמעות מסויימת.

טרנס: טוב, אפשר להגיד שהרמותyi ידים. התאמץ להביא אותה לידי כך שתתיחס אליו, אבל היא ממש לא רוצה כבר להיפתח. או שהיא היא מוציאה עלי את החטכים שלה.

דיוויד: שמתי לב你说ת "כבר". האם פעם הייתה מתקשרה איתך? טרנס: בהתאם, כשהיינו נפגשנו, הייתה בה נוכנות לחזק אותה ברגעים של חוסר ביטחון. תראה, בגלל הרקע שלו – הורי נפרדו כשהיא הייתה בן חמיש, ואבא שלו דחה אותו – היה ליפחד נטישה מהריך. קינאתי נורא לדידיה של לין, אבל גם לדידותיה. הייתה מודמיין לעצמי כל מיני דברים. אבל לין הייתה נפלאה; היא הייתה מרגעה אותו ואומרת שהכל בראש שלו.

דיוויד: בטה הרגשת טוב עם החיזוק הזה. טרנס: כן, וזה היה נפלא; אף אחד לא הציע לי משהו כזה לפני כן. אבל לאחרונה היא מסרבת להעניק לי את זה; היא נותנת לי להרגיש שאני מציק לה, שהוצאה לה את הרוח מהפרשנים, או שהוא כזה.

דיאלוג קצר זה עם טרנס מעלה על פני השטח את אחד הקשיים הגדולים המתעוררים במקורה של השתקעות בתאנסויותיו של אחד מבני הזוג: קל מאוד להיכנס לתוך חוויותו של בן הזוג الآخر. אחרי כלות הכול, בתגובהו להשוכתו של טרנס דמיינתי לעצמי במידת מה את חוויתה של לין. שאלתי את עצמי באיזה אופן משפיעה עליה קנאתו האובסיבית, ואיך היא מרגישה כשהיא צריכה לחזק מחדש את ביטחונו כל אימת שהוא נזקק לכך. כך יכולתי לפתח תובנות לחוויותה של לין, אבל היה בכך כדי להציג מכשול בפני גילויי אמפתיה לטרנס.

טרנס חiar את התנסותיו במעבר המכريع המתחולל בכל מערכת יחסים מן הזולתעצמי לחזרתיות, מעבר שנודעת לו משמעות מיוחדת לגבי בן הזוג שחווה, כמו טרנס, נטישה בעברו.

דיוויד: אני חושב שאתה מספק לי מידע על השינוי של בתפישך את לין ממשה שנארתה לך מרגעה למשהו בנסיבות ובנסיבות. איך אתה רואה את המעבר הזה?

בדרך כלל אני כוועט מפני שהוא כל כך מכונס בתוך עצמו. אני שונאת את זה.

דיוויד: האם את חושבת שהוא מעוניין אותך על כך שאין מפסיק את צרכיו?

לין (מההוראה): כן, אולי. באמת הייתי רוצה לעזור לו, אבל איני יודעת איך.

דיוויד: אני שואל את עצמי מהו הкус הזה. אני חושב שלא טוב לך איתנו, אבל אולי הוא מנסה לומר לך משהו. יש לי הרגשה שהкус הוא חלק חשוב של העצמי שלך.

לין (נראית מופתעת): האם לעתים קרובות הייתה חיבת לטפל באחרים בילדותך?

לין: כן. לעתים קרובות.

דיוויד: האם את חושבת שחלק מן הкус נשאר לך מן הימים ההם?

(לין מההוראה בדבר ומהנהנת).

דיוויד: אחת הדרכים לפרש קשיים היא להבין מהם מפסיקים הזדמנויות שנייה לתיקון דברים. נדמה לי שהкус שאתה חשה ממנו לעוזר לך להציג גבול למחוביותך לחוש את גשותתו של الآخر, או לחתך על עצמן את בעיותו. בתחילת הקשר שלכם שמחה שאתה יכול להרגיע את טרנס; באמת דאגת לו, ונוסף על כך התפקיד היה מוכור לך. אבל בסופו של דבר החל הצורך שלו בתמיכה להיראות לך כחנית ללא תחתית, במיוחד בעת שעלייך לטפל בשני ילדים. אבל מכיוון שהרגשת שאין לך כוח לטרוף להיענות לו, נעשה יותר ויותר כעסה ומבולבלת. וזה הזמן שבו נעשה טרנס ביקורתית ומוכנס בתוך עצמו.

לין: נדמה לי שאתה צודק.

התבදו כל חששותיך שחקירות צורכיהם של בני הזוג הסותרים אלה את אלה – טרנס הנזוק לביטחון שלין לעולם לא תעוזב אותו, ולין החיבת להבטיח לעצמה מרחב לבחן את בחירותו – תביא להחומרתו של העימות בינויהם. התברר שלמעשה האזינו ל' שניהם בתשומת לב, ממתינים לדראות מה קורה.

האמפתיה שחשתי כלפי טרנס שנינה כבר את המערכת המשולשת שלנו. כאשר חדל טרנס להציג בענייני כאום, הייתה מוכן להעתיק את תשומת לבו לリン, שנראה היה שהוא רוצה לומר דבר מה.

דיוויד: ספרי לי מה קורה ביחסים מבחןך.

לין: עייפות מהשתיקות שלו. אני מרגישה שהוא ממש מעוניין אותי בשתייקות האלה (מתחילת לבכחות). הוא רק מסתכל עלי ולא אומר דבר. התחלתי להרגיש שאני לא מספיק טוביה בשביilio. אני ממש לא יודעת מה עוד הוא צריך שאעשה למעןו. אני חיבת להודות שלאחרונה הפסקתי לנסות. באמת לא טוב לי עם זה, אבל אפשר להגיד שהרמת ידיים.

דיוויד: אני שומע שני דברים – שההתקנסיות של טרנס לתוכך עצמו באמת כואבות לך, וגם שאתה חשה אשמה משומש שהפסקת את ניסיונותיך לדאוג לך.

לין: אני באמת מרגישה אשמה, אבל לאחרונה אני גם מאד כועסתה.

עכשו מצאת את עצמי בתוכך, לך בין צורכיהם המתחירים של שני מטופלי – מצב טיפוסי, שתואר לעיל מכשיל את היוצרותה של אמפתיה מספקת: מצד אחד קיימת הזדקקתו, ילדותית ככל שתהייה, של טרנס לחשומת בה של לין; מצד שני יש להתח את הדעת על לין, החשה שהיא מרווחת ומובסת ועדין עליה לטפל בשני ילדים, אחד מהם חינוך. הרגשי שאני מתחיל להתייחס במובוי הסתום שאני נתן בו. הדרך להיחיל ממלכודת העברות-הנגד הזאת הייתה לנכו שהאמפתיה באה לשרת את החקירה, וועליה להמשיך לדון בתננסותיה של לין.

דיוויד: אני מתחילה להבין עד כמה שניכם חשים שהמצב נושא. מרגש בחדר שאין לכם די משאבים לעמוד בכך. אבל אני רוצה להזכיר לך, לין. אני רוצה להבין לעומק את גשותתך, במיוחד את רגשות האשמה והкус שעליהם סיפרת לך. האם יש קשר בין שניהם?

לין: אתה מתכוון לומר שאתה נעשה כעosa מכיוון שהוא מביא אותך לידי כך שארגיש ורגשות אשמה? לא חשבתי על כך בצורה זאת.

חולתי שינוי כמעט מיידי בהרגשה השוררת בחדר הטיפול, לרבות הרגשתיאני. הנקודה המכרעת היא שחקירה זהירה זו של התנסות כל אחד מבני הזוג היא התurbות מערכית. כשם שהעיקרונו המorgan החזרתי שהשתלט על אחד מבני הזוג מהזדה בחלוקת השני של המערכת, ככלומר בין הזוג השני, כך עשויה התנסות זולתעצמי מעמיקה שחוזה אחד הצדדים, כגון העובדה שהמתפל הזוגי בין ללבו, ליצור תחילתה של ספירלה חיובית. שיקוף כמויתו של טרנס לקשר וחדרת הנטייה שלו, והסיוע שהגשתי לין ביצירת הפרדה בין עצה לבין הווקטור להHIGHם העצמי שלה, סייפקו לשוני בני הזוג

התנסויות זולתעצמי נכספות ומעצימות מבחינה התפתחותית. בקשר של התנסויות זולתעצמי אלה השנתנה העיקרונו המorgan של טרנס שנייני מהיר. מבעל נוכחות כמעט בלתי מודגשת, פוז של רוח רפואי, נעשה למשתף פעיל במערכות הזוגית. וחשוב מכך: הוא זנה את הצורך הארכאי שלו בביטחון ופיתח כמויה בוגרת יותר לקשר אינטראסובייקטיבי. הוא סיגל לו יכולת קלוט ולקבל את התנסותה הסובייקטיבית השונה של לין – את משלالتה לא להיות חייבת לטפל בו. בה בעת השנתנה העיקרונו המorgan של לין: מתחווה דיפוזית של כאס ואשמה לעיקרונו מארגן המבוסס על רגשותיה ועל רצונותיה. ברגע שכוננה לין תיחום עצמיותה, הייתה מסוגלת להתקרכב אל טרנס מתחך דאגה ואכפתנות רכבות יותר. המפתח להבנת שינויים אלה הוא ההכרה בכך שאותם גורמים המגבירים את עצמת התנסותה החזרתית של אחד מבני הזוג יכולים לפעול גם בכיוון הפוך. שדה אינטראסובייקטיבי המתאפיין באמפתיה מאפשר לשוני בני הזוג לחוש תקווה מחודשת וענין בקשר.

טרנס (לאחר שתיקה ממושכת): עכשו אני כבר לא זוקן כל כך לחיזוק בטחוני העצמי. למדתי להתמודד עם זה. מה שקשה לי לשאת זה אי יכולתנו להתגבר על הדברים השטחיים.

דיויד: ההתרכשות החשובה ביותר כרגע היא זו: לין אינה רוצה להיות מחויבת לטפל בר, והוא מה שאתה מכנה "סגורה" מפני שהיא מרגישה אשמה מכך לומר לך זאת. טרנס משתתק ונעה קשוב. משורתה דממה ממושכת). לין (בוניה חriseith): אני עדין אוהבת אותך.

דיאויד: דוגמת מקרה זו מדגימה בהירות את הקשר שבו מפתח כל אחד מבני הזוג את העיקרונו המorgan שלו או שלא בקשר, וכן את יכולת השיטה האמפתית/אינטראספקטיבית לשנות קשר זה. אבחן בגישה שאינה אינטראסובייקטיבית של בני זוג אלה מדגיש את טבעם הפרימיטיבי של צרכיו של טרנס בכל הקשר בזולתעצמי, וכן את האפשרות ש כדי להגן על עצמה הסوتה לין, באמצעות השלכה את יואשה על טרנס, את כמיותה הארכאית. תפיסה זו של "הנפש כמבודדת" הייתה מביאה את המתפל לחוש שבחדור הטיפול קיימת רק פתולוגית, המתארגת בחלקו של דבר על בסיס ציפיותיו התיאוריות – ולא שודה מורכב של שלושה אנשים, על הקשריהם האינטראסובייקטיביים.

מוון שלעברו של טרנס, לנגישתו אביו אותו ולבדודו הרגשי מאמו, יש חלק רב משמעות באופן שבו הוא חזה את לין. אבל הקשר הנוכחי – הימנעותה של לין מקשר אינטראסובייקטיבי – חשוב במידה. והסתగותה של לין היא תגובה על הסתגרותו ההגנתית של טרנס. וכפי שקרה לעתים כה קרובות, החגבורותן של תמות חזרתיות ארכאיות אצל אחד מבני הזוג (כגון חדרת הנטייה של טרנס) מביאה לתגובה דומה אצל השני (הסתגרותה של לין). אך נעשית ההגנותה הארכאית למגשימה את נבאותיה.

כניסתי למערכת החזרתית זו יוצרת הזרמנות לשונתה. בכך שחזרתי את המבוי הסתום שבמערכות, וגם פתחה בחקירה אמפתית/אינטראספקטיבית נטולת שיפוטיות של התנסות כל אחד מבני הזוג,